

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-003 дар
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
(734025, ш. Душанбе, к. Буни Ҳисорак,
шаҳраки донишҷуён, бинои таълимии 7)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Манучеҳри Нозимии Рачабзода дар мавзӯи
“Ташкили баҳисобгирӣ ва назорати табдилёбии дороиҳои биологӣ дар
парандапарварӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор
аз рӯи ихтисоси 6D050800 – Баҳисобгирӣ ва аудит (6D050801 – Баҳисобгирии
муҳосибӣ ва аудит)

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки мамлакати дорои иқтисодиёти ба соҳаи
кишоварзӣ таъқунанда мебошад, баҳисобгирии муҳосибӣ ва назорати
дороиҳои биологӣ аҳамияти хосае ба худ касб намудааст. Дар раванди
пешбурди баҳисобгирии муҳосибии дороиҳои биологӣ ва дигар дороиҳои
корхонаҳои хоҷагии қишлоқ пояҳои байналмилалӣ концептуалии пешбурди
баҳисобгирии муҳосибӣ ва тартибдиҳии ҳисоботи молиявӣ татбиқ карда
мешаванд. Дороиҳои биологӣ асосан дороиҳои дарозмуҳлат буда,
баҳисобгирии онҳо хусусиятҳои хоси худро дорад.

Дар шароитҳои рушди низоми баҳисобгирии муҳосибӣ баҳисобгирии
дороиҳои биологӣ дар асоси стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ
(СБҲМ) бурда мешавад ва дар чунин шароитҳо самаранокии истифодабарии
дороиҳои биологӣ соҳаи хоҷагии қишлоқ ҷиҳати дар ҳисоботи молиявӣ
инъикос намудани маълумот оид ба дороиҳои биологӣ аҳамияти бузург қабул
намудааст.

Ҳамин тавр, таҳқиқоти илмии Манучеҳри Н.Р. маҳз ба ҳамин масъала
бахшида шуда, дар шароити кунунии иқтисодиёти миллии Тоҷикистон
саривақтӣ ва актуалӣ ба ҳисоб меравад.

Таҳқиқоти мазкур ба таҳлилу омӯзиши ташкили таҳияи муқаррароти
назариявӣ, тавсияҳои ташкилию методӣ ва амалӣ оид ба ташкили баҳисобгирӣ
ва назорати табдилёбии дороиҳои биологӣ дар парандапарварӣ равона карда
шудааст.

Навгони илмии таҳқиқот муносибати ҳамачонибаро дар ҳалли
масъалаҳои илмӣ, методӣ ва амалии баҳисобгирии муҳосибӣ, таҳияи
тавсияҳои методӣ, ки ба рушди методика ва ташкили баҳисобгирӣ ва назорати
тағйирёбии биологӣ дар соҳаи парандапарварӣ мусоидат мекунад дар бар
мегирад.

Муаллиф дар асоси омӯзиш ва таҳқиқи асарҳои олимони ватаниву хориҷӣ
ба ҳулосае омадааст, ки дороиҳои биологӣ тамоми маҷмуи организмҳои
зиндаи хоҷагии қишлоқ, ки дар ҷараёни шакливазкунии биологӣ зери таъсири
ҷараёнҳои генетикӣ ба миён омада, такрористехсолшавӣ ва якҷояшавӣ
имконияти додани дороиҳои биологӣ алтернативӣ ва барои гирифтани
фоидаи имконпазир асоснок ва ҷонибдорӣ менамоянд. (саҳ. 8)

Ба ақидаи муаллиф аломати муҳими дороиҳои биологӣ шакливазкунии
биологӣ ба ҳисоб меравад, ки ба натиҷаҳои зерин оварда расонидани онро дар
автореферат қайд намудааст. (саҳ. 9) Дар автореферат давраҳои тағйирёбии
биологӣ дар соҳаи парандапарварӣ пешниҳод гардида афзалиятҳои
истифодабарии онҳо муайян карда шудааст. (саҳ. 10, расми 1.)

Унвончу дар автореферати диссертатсия модели ташкили назорати дохилии чараёни тағйирёбиҳои биологӣ дар парандапарвариро пешниҳод намудааст. (расми 3, саҳ.14)

Дар диссертатсия асоснок карда шудааст, ки татбиқи модели буҷетикунони системаи назорати дохилӣ дар корхонаҳои парандапарварӣ нисбатан дуруст мебошад, ки имконияти идоракунии корхона ва зерсохторҳои онро на танҳо аз лиҳози истехсолӣ, балки аз ҷиҳати молиявӣ низ фароҳам оварда метавонад ва вобаста ба ин сохтори буҷети асосӣ аз тарафи унвончу таҳия карда шудааст.(саҳ.23)

Тавре, ки муаллиф дар мундариҷаи автореферат нишон медиҳад мақсад ва вазифаҳои гузошташудаи таҳқиқоти диссертатсионӣ ба унвончу имкон дод, ки аз нуқтаи назари илмӣ сохтори диссертатсияро дуруст таҳия намуда, натиҷаҳои зарурии таҳқиқотро бо элементҳои муайяни навгонии илмӣ ба даст оварад. Умуман, унвончу таҳқиқоти илмиро бо риояи ҳамаи талаботҳои иҷроиши он ба итмом расонидааст, ки он дорои аҳамияти илмӣ мебошад.

Дар баробари бартариятҳо дар автореферат баъзе камбудӣ ва норасоиҳо ба назар мерасанд, ки онро ҳамчун эрод бояд қайд намоем:

- асосноккунии илмӣ ва роҳҳои ба даст овардани ҳамаи навгонҳои илмӣ дар матни автореферати диссертатсия ҷой дода шудааст;

- дар баъзе ҷадвалҳо ва расмҳо сарчашмаи таҳияшон нишон дода нашудааст, танҳо таҳияи муаллиф ба назар мерасад.

Камбудӣ ва норасоие, ки дар боло қайд карда шуданд, ба мазмуни асосии диссертатсия таъсир намерасонад.

Аз ин лиҳоз, бояд қайд намоям, ки автореферати диссертатсияи Манучехри Нозимии Раҷабзода дар мавзӯи “Ташкили баҳисобгирӣ ва назорати табдилёбии дороиҳои биологӣ дар парандапарварӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D050800 – Баҳисобгирӣ ва аудит (6D050801 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит) пешниҳод шудааст, ба талаботҳои бандҳои 31, 33, 34, 35 “Тартиби додани унвонҳои илмӣ” (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти рақами 267 аз 30 июни соли 2021) ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори гирифтани дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисос мебошад.

Тақриздиханда:

Номзоди илмҳои иқтисодӣ

аз рӯи таҳассуси 08.00.08. Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит

дотсенти кафедраи қори боикии

МДТ “ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров” Ҳасанова Н.Ҷ.

Имзои н.и.и., дотсент Ҳасанова Н.Ҷ.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

МДТ “ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров” Сайдуллозода З.С.

735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Хучанд гузаргоҳи Мавлонбеков 1. Тел: (83422) 6 52 73; 6 47 39; Факс:(83422) 6 75 18; Тел: (+992) 92 769 61 61 E-mail: sssr-8186@mail.ru

30.01.2025